

JAARVERSLAG + JAARREKENING 2023 versie 4

IONA&RINEKE

maart 2024

Het jaar 2023 was het eerste jaar van de tweejarige subsidie die we voor de tweede keer ontvangen van de Gemeente Utrecht. Waar we in 2022 in verband met Covid-19 nog veel activiteiten moesten afzeggen, was 2023 het jaar van samenwerken en uitvoeren. We produceerden een installatie op Festival Boulevard, gingen nieuwe samenwerkingen aan, we doken in de voorbereidingen voor de zomerproductie van 2024, schreven met onze pen vrienden en vulden ons bestuur aan met een nieuwe penningmeester.

Projecten

Kunnen stenen je zachter maken? (voorheen Biophilia)

Voor Festival Boulevard 2023 ontwikkelden we de theatrale installatie *Kunnen stenen je zachter maken?* Deze individuele ervaring werd gepresenteerd in een roze *block box* op het festivalterrein: een vierkante, afgesloten kubus.

In *Kunnen stenen je zachter maken?* kreeg het publiek de kans om **het Rijk der Zieken** te betreden: een eenzame plek waar het anders ruikt, anders klinkt en de tijd anders verstrijkt. De poort daarnaartoe werd bij uitzondering geopend. Bezoekers beleefden de installatie individueel: elke 20 minuten mocht één persoon naar binnen. De kubus transformeerden we tot een droomachtige ruimte: onze versie van de ziekenkamer. Er hing een gigantisch doek gedrapeerd vanaf het plafond, in een kwalachtige vorm met een opening in het midden, belicht door middel van *pixelmapping* waarbij we gebruik maakten van filmbeelden van microben en de beweging van de zon. Onder de opening lagen heuvels van zand, waarin een menigte van kleine, zandkleurige diertjes stond. Deze waren allemaal gericht naar het midden, waarin per bezoeker één enkel diertje uitgelicht stond (uitgekozen door de vorige bezoeker).

Bezoekers liepen rond, zaten op de grond of de wachtkamerstoel die er voor ze stond. Vervolgens werden ze in audio (tekst en muziek) meegenomen in een verhaal over de transformatie naar een 'ziek dier': de uitgestalde dieren spraken de bezoeker toe als een 'wij' waar de bezoeker over niet al te lang bij zou gaan horen. Het was een troostend verhaal, dat het moeilijke en eenzame proces van ziek zijn blootlegde, en tegelijkertijd liet zien dat we daarin juist hetzelfde zijn. Als we elkaar maar weten te vinden.

De installatie werd goed bezocht. Voor ons was het bijzonder te merken hoe geraakt mensen waren. We voerden mooie gesprekken na afloop.

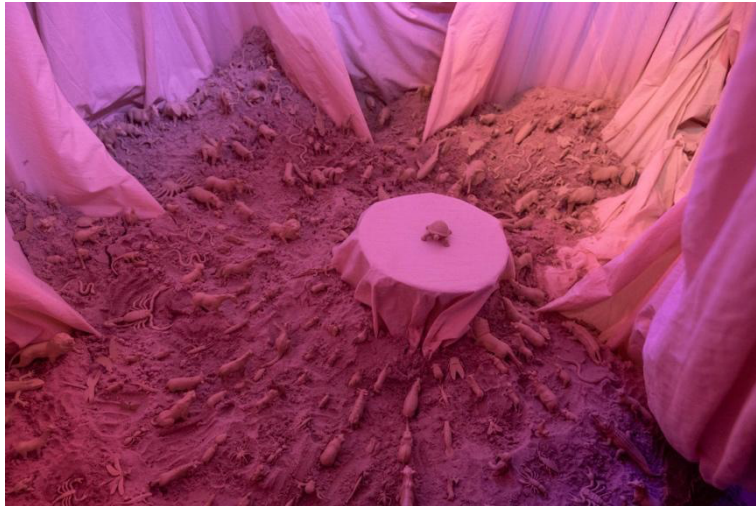
Dit bood aanleiding tot een intern gesprek over technieken van 'nazorg' bij het aansnijden van dit soort thema's op een manier die ruimte biedt aan de intimiteit en diepgang van het onderwerp, maar ook haalbaar is voor het betrokken team.

We werkten samen met Ruben van Asselt (compositie en geluidsmontage), Frank Wienk (geluidsonwerp), Tim Vermeulen (lichtontwerp en technische productie) en Ruben de Snoo en Timo Arling (technische ondersteuning). De samenwerkingen verliepen goed, vanwege inhoudelijke betrokkenheid, prettige communicatie en goede verdeling tussen rust en werktijd.

Festival Boulevard heeft ons zeer goed ontvangen en we voelden ons in de aanloop naar en tijdens het festival welkom en gedragen. We kijken er naar uit deze samenwerking volgend jaar voort te mogen zetten, vanuit het vertrouwen en de kennis over elkaars werkwijze die we tijdens *Kunnen stenen je zachter maken?* hebben opgebouwd. Met name op de gebieden van toegankelijkheid en gezonde werkwijzen hebben we elkaar gevonden en kunnen we samen verder in groeien.

“Kunnen stenen je zachter maken? gaat de harde realiteit van ziek zijn niet uit de weg: soms wordt het niet beter, soms blijft het eenzaam. Ziekte betekent soms dat je verder en verder verwijderd raakt van de mensen om je heen, en dat je op je eigen manier leert omgaan met je situatie. Soms, en dat is een verrassende maar sterke ondertoon in de installatie, is ook daarin een vorm van troost te vinden.”

- Iris Spanbroek, de Theaterkrant (5 augustus 2023)

“In deze simpele installatie (...) gaat het ook over de zorg voor degenen die na jou achterblijven. En uiteindelijk ook weer ziek zullen worden. Het leidt tenslotte naar een troostrijk einde, waarin die ene toeschouwer een van de diertjes mag meenemen.”

- Hein Janssen, de Volkskrant (6 augustus 2023)

Penvriendenproject

In de aanloop naar de installatie *Kunnen stenen je zachter maken?* begonnen we met het samenstellen van een penvriendengroep bestaande uit mensen die op verschillende manieren in hun dagelijks leven te maken hebben met ziekte, door ziek te zijn (geweest) en/of door te zorgen voor een ander. Deze mensen bereikten we via oproepen op social media, onze nieuwsbrief en mond-tot-mond-reclame. We stuurden ze in 2023 per seizoen een brief met schrijfoopdrachten, die hen helpen in het verwerkingsproces en zingeving bij ziekte, en ons helpen met het verzamelen van materiaal. De opdrachten in de eerste editie van onze brief waren specifiek toegespitst op de thema's van *Kunnen stenen je zachter maken?*

Een groot deel van de penvrienden is ook komen kijken op Festival Boulevard, wat de uitwisseling een extra verdieping gaf. We voelden in onze werkwijze gesteund door hen: penvriend Carla zei bijvoorbeeld: “Ik herkende ieder woord.” We verwerken nooit letterlijk teksten van de penvrienden, maar ze vormen de input om tot een fantasierijk universum. Dat het toch zo herkenbaar was, was voor ons de mooiste feedback op ons werk, omdat het ons sterkt in onze overtuiging dat je de werkelijkheid soms extra goed kan zien vanaf een andere blik. Alles kwam hierin voor ons samen.

Ook groeide onze penvriendengroep tijdens het festival met de bezoekers van de installatie. Inmiddels bestaat de groep uit 49 penvrienden, verspreid over Nederland en België.

Bunker/Nacht van de Burn-out

In onze tweejarige aanvraag stond een coproductie met tgEcho gepland voor de voorstelling Bunker. Een voorstelling over depressie, waarin twee mensen zich voor een experiment van de overheid terugtrekken in een bunker om de donkerte van de gehele samenleving te dragen. De voorstelling zou spelen in bunkers in Utrecht en Arnhem. Naast de coproducerende rol van onze stichting waren Iona en Rineke als schrijvers betrokken en zou tgEcho de artistieke en productionele uitvoering op zich nemen.

In het begin van 2023 voerden we verschillende gesprekken met het artistieke en zakelijke team van tgEcho. Door omstandigheden binnen hun organisatie moesten we zoeken naar een alternatieve planning.

Wij hebben gewerkt met een gefaseerde go/no-go planning en goed contact proberen te houden. Omdat de overeengekomen planning voor tgEcho niet haalbaar bleek, besloten wij aan het eind van de zomer uit het project te stappen. Dit was een moeilijke beslissing.

Omdat de inhoud van het project nog steeds urgent was voor beide partijen, werd er nog gezocht naar een nieuwe vorm. We stelden een samenwerking met verschillende schrijvers voor, die na elkaar werken en elk een seizoen van het jaar in de bunker beschrijven. Het eerste seizoen, de winter, werd door ons geschreven. Een presentatie van deze eerste teksten heeft plaatsgevonden tijdens de 'Nacht van de Burnout' door tgEcho en Kompagnie Kistemaker op 22 december 2023 (preview) en is in een verder stadium te zien op 29 februari 2024. Op deze avonden zijn er gesprekken over burn-outs, presentaties en worden de teksten van Iona en Rineke gelezen en gespeeld door de spelers van tgEcho. Op deze manier zijn wij nog wel gedeeltelijk bij de inhoud betrokken, maar niet meer als volledige coproducent.

Horizontaal leven

Ook schreven we dit jaar weer een aanvraag voor de voorstelling die gepland staat in de zomer van 2024. Een voorstelling waarin we een ode brengen aan het horizontale leven en het grillige ziekteverloop van onze hoofdpersoon in beeld brengen, om te laten zien dat ziekte niet zo lineair is als we soms denken.

In Utrecht gingen we een samenwerking aan met Enik Recovery College, een plek waar deelnemers met verschillende vormen van psychische kwetsbaarheid kunnen leren in groeien. Bij Enik namen we deel aan het schrijfatelier met opdrachten uit de penvriendenpost.

Organisatie

In ons beleidsplan beschreven we dat we niet-kapitalistische manieren van belonen willen onderzoeken. Aan het eind van het jaar kregen we inzicht in de hoeveelheid 'overuren' die we voor onze stichting maken. Voor het deel dat we niet financieel kunnen compenseren, zoeken we in 2024 naar een passende 'beloning'. Ook leert dit ons dat we opnieuw de inschatting van de uren moeten bekijken. Hierbij komt het dilemma van ambities van ons gezelschap versus haalbaarheid naar boven. Wat willen we doen en wat kunnen we betalen? We willen niet fulltime werken voor het gezelschap, maar willen wel heel veel realiseren. Deze balans blijft een zoektocht waarover we nauw contact hebben met het bestuur.

Een ander belangrijk doel is de samenstelling van het team. In de aanvraag beschreven we:

We zullen in de komende projecten werken met minstens 60% ervaringsdeskundigen op het gebied van ziekte en/of functiebeperking. We zorgen hierbij dat er binnen ieders mogelijkheden gewerkt wordt.

In het afgelopen jaar hebben we met kleinere teams gewerkt, waarbinnen we deze vorm voor het eerst konden uitvoeren. Dit ging goed, al zagen we wel hoe gemakkelijk je in een proces vergeet de tijd te nemen voor het gesprek over het proces. Intern hebben we hier wel veel tijd aan besteed. Zo hebben we verschillende taakverdelingen onderzocht om de druk van de artistieke leiding te verdelen, werken we niet meer via whatsapp, besparen we reizen waar mogelijk, zijn vrije dagen heilig, zijn we niet meer allemaal overal bij aanwezig en geven we dingen uit handen met vertrouwen.

Bestuur

We hebben dit jaar vier bestuursvergaderingen gehad, deels online en deels fysiek. We hadden ook twee verdiepende bestuursvergaderingen gepland, waarvan er één heeft plaatsgevonden, en we de andere hebben moeten combineren met een gewone vergadering. Tijdens deze verdiepende momenten hebben we het over de waarden van het gezelschap gehad, het onderzoek naar de balans tussen haalbaarheid en wensen, en de dubbelrol van werkgever en freelancer.

Er heeft een bestuursevaluatie plaatsgevonden waaruit geen bijzonderheden zijn gebleken. Het bestuur kijkt goed terug op haar functioneren in 2023.

De zoektocht naar een nieuwe penningmeester bracht ons bij Hedwig Heeremans. Hedwig is werkzaam geweest bij het VSBfonds en de Vogelbescherming en werkt op dit moment bij de NAPK als beleidsmedewerker. We zijn erg blij met haar waardevolle kennis, maar vooral haar enthousiaste betrokkenheid.

Aan het eind van het jaar zijn we actief begonnen met de zoektocht naar een vierde bestuurslid.

Hoofd- en nevenfuncties bestuur

Functie	Naam	Hoofdfunctie	Overige nevenfuncties
Voorzitter	Steven de Vries	Wethouder Gemeente Baarn	Vicevoorzitter Stichting Wijs! Sterk onderwijs in Utrecht
Penningmeester	Hedwig Heeremans	Beleidsmedewerker Maatschappelijke positionering NAPK	Geen
Secretaris	Thomas Lamers	Dramaturg en artistiek leider Collectief Walden	Geen

Rooster van Aftreden

De Governance Code Cultuur raadt een maximale zittingsperiode van acht jaar aan voor bestuursleden; twee termijnen van vier jaar. In een rooster van aftreden leg je vast hoe lang bestuursleden zitting hebben, wanneer er besloten moet worden tot eventuele herbenoeming en wanneer de bestuursperiode afloopt. Daarnaast probeer je de onderlinge zittingsduur zodanig af te stemmen dat het gehele bestuur niet tegelijkertijd vervangen dient te worden.¹

Samenstelling en zittingsduur bestuur

Functie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2027
Voorzitter Steven de Vries	Aangetreden 26-04-2019				Herbenoemd 01-04-2023		Aftreden 01-04-2027
Penningmeester Hedwig Heeremans					Aangetreden 01-04-2023		Herbenoemen 01-04-2027
Secretaris Thomas Lamers	Aangetreden 09-09-2019					Herbenoemd 14-03-2024	Aftreden 01-04-2027

Financieel

De resultaten wijken af van de begroting voor 2023. Dit verschil is ontstaan met het wegvallen van de coproductie met tgEcho. Daarmee zijn namelijk de inkomsten van fondsen en de publieksaantallen lager dan begroot. Met het geld dat wij hadden gereserveerd voor dit project, onze coproductie bijdrage, hebben wij Iona en Rineke kunnen betalen voor het schrijven van de tekst en de voorbereidingen voor het vervangende project: 'de nacht van de Burn-out'.

Het bestemmingsfonds voor Bunker is bedoeld voor een nagekomen factuur in 2024 van een van de schrijvers.

Het project *Kunnen stenen je zachter maken?* (voorheen Biophilia) is zo goed als gelijk gebleven aan de begroting. We hebben een bestemmingsfonds van 1900euro voor *Kunnen stenen je zachter maken?* gereserveerd omdat we nog in afwachting zijn van een factuur van Boulevard voor de technische kosten. Bij de algemene kosten zit een klein verschil tussen het resultaat en de begroting. Zowel de artistiek als zakelijke leiding maakten meer uren dan begroot, deze overuren hebben wij voor en klein gedeelte (financieel) kunnen compenseren. Daardoor zijn de personeelskosten iets hoger dan begroot.

Het Bestemmingsfonds Gemeente Utrecht - Cultuurnota 2021-2024 (5293euro) is berekend aan de hand van de afgesproken verwerking van het resultaat met de Gemeente Utrecht. Wij verwachten dit bedrag in 2024 in te zetten bij het project *Horizontaal Leven*.

¹ Bron, geraadpleegd op 15-11-2023: <https://www.cultuur-ondernemen.nl/governance-code-cultuur/toolkit/aftreedroosters-en-herbenoeming-voor-bestuursleden>

Omdat wij – om verschillende redenen, zoals eerder beschreven in onze jaarverslagen – niet alle subsidie van de Gemeente Utrecht voor 2021-2022 hebben hoeven aanwenden, heeft er in 2023 een verrekening plaatsgevonden. Het bedrag dat we hebben teruggestort aan de Gemeente Utrecht. Dit is terug te vinden in de jaarrekening 2023.

Er zit een verschil tussen jaarrekening en de resultaten van 2023 omdat bij het opmaken van de jaarrekening nog fouten worden aangepast en worden reserves terug gezet. De jaarrekening is dan ook leidend.

VOORUITBLIK

Uitkijkend naar de nieuwe productie gaan we het nieuwe jaar in. In dit project kunnen we veel van onze doelen gaan onderzoeken: de horizontaal-levenden vertegenwoordigen, een lans breken voor improductiviteit en radicaal voor elkaar zorgen, veilig werken, ruimte geven voor alle verschillende werkprocessen en de uitdagingen van een inclusief team.

Daarnaast bereiden we ons voor op een nieuwe aanvraagronde voor de tweejarige subsidie bij de Gemeente Utrecht, die we van plan zijn opnieuw aan te vragen.

Organisatie

Naam: stichting iona&rineke

Adres: Nijverheidsweg 6, 3534AM Utrecht

Mailadres: info@ionarineke.nl

KVK nummer: 74676555

BTW nummer: 859989409B01

ANBI status vanaf 11-12-2020

Werknemers: Stichting iona&rineke heeft geen vaste werknemers.

De stichting onderschrijft de Code Diversiteit & Inclusie, Governance Code Cultuur en de Fair Practice Code